

Vergaderjaar 2022–2023

36 202

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2023)

Nr. 65

AMENDEMENT VAN HET LID VAN RAAN

Ontvangen 8 november 2022

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

Na artikel I, onderdeel C, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ca

Artikel 3.12 vervalt.

II

Na artikel VII wordt een artikel ingevoegd, luidende:

ARTIKEL VIIA

In de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 vervalt hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel E.

III

Artikel XV, onderdeel A, wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «2.» geplaatst en wordt in de tekst «Artikel 8,» vervangen door «Het».

2. Voor onderdeel 2 (nieuw) wordt een aanhef en een onderdeel ingevoegd, luidende:

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «en 3.12».

Toelichting

Dit amendement beoogt de landbouwwijstelling af te schaffen per 1 januari 2023.

Bij de voortzetting van de landbouwwijstelling in 2001 in nagenoeg ongewijzigde vorm, is het advies van de Raad van State uit 1998 om de landbouwwijstelling te heroverwegen genegeerd. Uit de evaluatie in 2007 kwam ook de aanbeveling om de landbouwwijstelling aan te passen. In 2014 bleek dat de landbouwwijstelling niet bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen LNV. In 2020 concludeerde de Algemene Rekenkamer dat de landbouwwijstelling al 20 jaar geen doel meer dient. Desondanks wil het kabinet wachten met het herzien van de landbouwwijstelling tot de volgende evaluatie. Het evaluatiemoment is echter plotseling verschoven naar 2023, terwijl dit volgens de Miljoenennota 2022 nog in 2022 zou zijn. Daar komt bij dat de kritiek op de landbouwwijstelling duidelijk is. De landbouwwijstelling heeft de belastingbetaler in 10 jaar tijd al 11 mld. gekost. Nog langer wachten betekent nog meer gedeelde inkomsten, dus nog meer belastinggeld dat niet kan worden ingezet voor bijvoorbeeld de transitie naar natuurinclusieve kringlooplandbouw of koopkrachtmaatregelen. De indieners zijn, al met al, van mening dat de landbouwwijstelling z.s.m. afgeschaft moet worden zodat de middelen vrijkomen en alsnog ingezet kunnen worden voor andere problematiek.

De landbouwwijstelling geldt voor de positieve of negatieve waardeveranderingen van landbouwgronden die niet zijn ontstaan door de bedrijfsvoering of door bestemmingswijziging. In het Verantwoordingsonderzoek 2020 heeft de Algemene Rekenkamer het volgende geconcludeerd:

- Het fiscale doel van de landbouwwijstelling is achterhaald sinds de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001. In de Miljoenennota 2020 is de doelstelling van de landbouwwijstelling bovendien dusdanig omschreven dat voortzetting van de fiscale regeling een doel op zich is geworden. De wijstelling heeft daarom geen specifiek beleidsdoel en draagt dus ook niet bij aan het bereiken daarvan.

- Het gevolg van de voortzetting van de landbouwwijstelling onder het systeem van de Wet inkomstenbelasting 2001, is een fiscaal ongelijke behandeling van grondeigenaren-verpachters en grondeigenaren-landbouwers voor wat betreft de waardeverandering van hun (landbouw)gronden.

- De Minister van LNV heeft de wenselijkheid van de landbouwwijstelling onvoldoende onderbouwd. De Rijksbegrotingsvoorschriften stellen dat de regeling als gevolg hiervan kan worden aangepast of afgeschaft. Ook enkele evaluaties wijzen erop dat het Ministerie van LNV doelmatigheidswinst kan behalen door de middelen te herprioriteren.

- Als het kabinet besluit de landbouwwijstelling af te schaffen, leidt dit waarschijnlijk tot een grotere budgettaire vrijval dan werd geraamd in onder andere het rapport Beleidsdoorlichting agrobieland (SEO, 2019). Ook wordt de geraamde belastingopbrengst bij afschaffing van de landbouwwijstelling eerder bereikt dan vermeld in dit rapport.

In 2020 had de landbouwwijstelling een aanzienlijk budgettair belang op de rijksbegroting. De budgettaire derving door het gebruik van de wijstelling werd voor dat jaar door het Ministerie van Financiën geraamd op € 682 miljoen, schrijft de Rekenkamer. De landbouwwijstelling heeft de overheid de afgelopen tien jaar al meer dan 11 miljard euro aan misgelopen belastinginkomsten gekost, meldt De Correspondent.

Ondertussen lijdt Nederland onder meerdere crises en is het kabinet de afgelopen tijd meermaals op zoek gegaan naar miljarden voor koopkrachtmaatregelen als gevolg van de gestegen energieprijzen en de inflatie. Het

valt niet uit te leggen dat er nog langer honderden miljoenen per jaar uitgetrokken worden voor een fiscale regeling waarvan de Algemene Rekenkamer al heeft aangetoond dat deze geen doel meer dient.

In verband met de afschaffing van de landbouwwijstelling komt tevens hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel E, van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 (dat dan overbodig wordt) te vervallen. Dit onderdeel bepaalt dat de beschikkingen die zijn afgegeven op basis van artikel 70 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 van betekenis blijven voor de toepassing van de landbouwwijstelling voor de Wet inkomstenbelasting 2001.

De budgettaire gevolgen van de afschaffing van de landbouwwijstelling wordt in onderstaande tabel voor de eerste 3 jaar na afschaffing gegeven en voor 2060. De opbrengst loopt na 2060 nog (zeer) traag omhoog.

	2023	2024	2025	2060
Opbrengst (met gedragseffecten)	45	52	59	162

Voor het ramen van de budgettaire opbrengst is rekening gehouden met het feit dat de landbouwwijstelling geen vrijstelling geeft voor winsten door herbestemming of technische verbeteringen en dat land gekocht en doorverkocht kan worden. Hierbij is uitgegaan van een reële waardeverhoging van 1% per jaar en een inflatie van 2% per jaar. Tevens is er rekening gehouden met verschillende gedragseffecten zoals een mogelijk anticipatie effect, eventuele lock-in effecten op de grondprijs en grondmobiliteit na afschaffing van de landbouwwijstelling, en gebruik van alternatieve fiscale regelingen zoals de doorschuifregeling. De groep die niet kan anticiperen – herwaardenen alvorens de landbouwwijstelling wordt afgeschaft – is gesteld op 10% van alle landbouwers en vormt een bron van ramingsonzekerheid.

Van Raan